

*Amsterdam, 29 december 2025***Consultatiereactie op “Naburig recht deepfakes van personen”**

In deze brief geeft Offlimits, in samenwerking met Boekx Advocaten, reactie op het wetsvoorstel “Naburig recht deepfakes van personen”.¹ Het voorstel schept een nieuw naburig recht. Op basis daarvan mag alleen met toestemming van een persoon een deepfake van zijn of haar stem of uiterlijk worden gemaakt. Ook bevat het voorstel een bepaling die het expliciet strafbaar maakt om opzettelijk deepfakes zonder toestemming te maken en te verspreiden.

Het wetsvoorstel geeft een stevig signaal af aan de samenleving dat het niet is toegestaan om deepfakes te maken zonder toestemming. Dat juicht Offlimits toe. Desondanks ziet Offlimits het nieuwe naburig recht niet als een effectief middel om seksuele deepfakes tegen te gaan. Offlimits roept daarom de politiek op om niet af te wachten met de aanpak van seksuele deepfakes totdat de voorgestelde wet van kracht is geworden. Er moet zo snel mogelijk een adequate aanpak van seksuele deepfakes worden gerealiseerd en dat is al mogelijk met de huidige Nederlandse en Europese wetgeving.

Achtergrond

Online seksueel geweld, zeker onder jongeren, is een groot en snelgroeiend probleem in Nederland met desastreuze effecten in de offline wereld indien niet tijdig geïntervenieerd wordt. Uit de meest recente prevalentiestudie van het Fonds Slachtofferhulp blijkt dat een op de twee jongeren tussen de 12 en 25 jaar minimaal éénmaal slachtoffer wordt van online seksueel geweld².

Een steeds grotere uitdaging is de opkomst van kunstmatige intelligentie. Chatbots die seksuele gesprekken met kinderen kunnen voeren, apps die naaktbeelden maken en door AI gegenereerde misbruikbeelden van kinderen zijn slechts enkele van de risico's die we al waarnemen. Bovendien bedreigt de onverzadigbare vraag van AI naar middelen – energie, water, fysieke ruimte – letterlijk de fysieke wereld die we lenen van de volgende generatie. Deze consumptie kost miljarden euro's, en wat krijgen we, er behalve enkele voordelen, ook voor terug? Het kan dus deepfakes creëren omdat er een gemis is aan adequate vangrails. En met de komst van kunstmatige intelligentie zijn er steeds meer slachtoffers van seksuele deepfakes.

Offlimits, ooit opgericht als Meldpunt Kinderporno in 1995, is het expertisecentrum online misbruik en bestaat uit het meldpunt voor het verwijderen van misbruikmateriaal van kinderen, de hulplijn (en advieslijn) voor slachtoffers van online grensoverschrijdend gedrag en de preventielijn voor die mensen die beeldmateriaal van kindermisbruik kijken en hulp zoeken. Vanwege die kennis, kunde en ervaring is Offlimits in 2024 aangewezen als laagdrempelige meldvoorziening voor online grensoverschrijdend gedrag. Dit naar aanleiding van de Motie Van Nispen dat er een laagdrempelige meldvoorziening diende te zijn voor online privacy schendingen. Een logische vraag; gekeken naar de online ontwikkelingen en ooit ingegeven door het burgerinitiatief van Peter R. De Vries (2016), omdat online criminaliteit gestaag stijgt. Van illegaal beeldmateriaal van (kinder)misbruik, tot doxing tot iedere andere vorm van schadelijke content. Nederlandse burgers verdienen één vaste en makkelijk benaderbare plek waar content gemeld kan worden, van waar uit doorverwezen kan worden naar passende hulp of juridische inzet, van waar uit illegaal beeldmateriaal snel verwijderd kan worden maar waar vooral een luisterend oor is en waar het duidelijk is: ook online worden mensenrechten door de Nederlandse overheid gegarandeerd en het internet is niet langer het wilde westen.

Eerste Hulp bij Online Ongelukken dus, die passend en effectief is. Van het verwijderen van content, tot eerstelijns ondersteuning op psychologisch en juridisch vlak. De stichting Offlimits zet zich in tegen online

¹ Zie het wetsvoorstel [hier](#).

² Zie het rapport *Online Seksueel Geweld* [hier](#).

grensoverschrijdend gedrag.³ Dit doet Offlimits in samenwerking met verschillende organisaties van onder andere de alliantie Boundaries.⁴

En die aanpak is hard nodig. Met de komst van kunstmatige intelligentie zijn er steeds meer slachtoffers van seksuele deepfakes die gemeld worden bij zowel het meldpunt als de hulplijn van Offlimits. En we weten dat, mits er tijdige en juiste ondersteuning is door trusted flaggers en snelle sancties indien beelden rond blijven gaan, verwerking en herstel mogelijk is omdat mensen – en zeker jonge mensen – veel veerkracht hebben. Daarom zijn de vroege interventies van Offlimits cruciaal; ze voorkomen op de lange termijn veel inzet van straf- en zorginstanties.

98% van alle deepfakes online zijn seksueel

In 2024 nam een recordaantal slachtoffers contact op met Offlimits. Offlimits ontving 7.400 meldingen van de verspreiding van blootbeelden en sextortion (chantage met naaktbeelden). Dat zijn gemiddeld meer dan 600 meldingen per maand. In 2025 zet de stijging in het aantal meldingen zich onverminderd voort. Met name jongeren zijn slachtoffer.

De meldingen over blootbeelden betreffen steeds vaker seksuele deepfakes. Bij het meldpunt van Offlimits zijn dit jaar 2100 afbeeldingen van kindermisbruik geanalyseerd die zijn gemaakt met kunstmatige intelligentie. Bij de hulplijn van Offlimits kwamen dit jaar tot dusver 105 meldingen van met AI gefabriceerd materiaal binnen en 150 meldingen van slachtoffers die slachtoffer waren van met AI bewerkte beelden. In 2024 waren dit er respectievelijk 33 en 26. Op het internet zijn seksuele deepfakes dan ook een groot probleem: 98% van alle deepfakes op het internet is pornografisch.⁵ In 99% van de gevallen zijn de slachtoffers vrouw.

Uit verschillende studies blijkt dat de gevolgen van online seksueel misbruik net zo ernstig kunnen zijn als bij fysiek seksueel misbruik. Slachtoffers kunnen in een isolement raken, psychische problemen krijgen, ernstig bedreigd worden tot zelfs aangezet worden tot suicide. Doordat beeldmateriaal online rond blijft zwerven worden slachtoffers bovendien vaak langdurig en herhaaldelijk geconfronteerd met deze beelden. De meldingen die Offlimits in beeld heeft zijn, zoals ook blijkt uit de prevalentiestudie van het Fonds Slachtofferhulp, slechts een topje van de ijsberg. Want de meeste slachtoffers praten er niet over, doen geen aangifte en zoeken geen hulp. Terwijl tijdige interventies en hulp juist erger kan voorkomen en minder inzet van de straf- en zorgketen nodig is. Een voorbeeld hiervan is het multidisciplinaire protocol 'Eerste Hulp na Online Seksueel Misbruik' dat het Centrum Seksueel Geweld samen met Fonds Slachtofferhulp heeft ontwikkeld en geïmplementeerd is bij de 16 Centra Seksueel Geweld (Knipschild, Covers & Bicanic, 2025)⁶.

Geen gebrek aan wetgeving

De voorgestelde wet geeft een duidelijk signaal af aan de samenleving: deepfakes mogen niet worden gemaakt en verspreid zonder toestemming. Toch ziet Offlimits het wetsvoorstel niet als oplossing omdat er al wettelijke grondslagen zijn die het verbieden om seksuele deepfakes te maken en online te verspreiden. Denk daarbij aan strafrechtelijke bepalingen, de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), het portretrecht, de Digital Services Act (DSA) en de Mediawet.

In 2024 is bijvoorbeeld de strafrechtelijke Wet seksuele misdrijven ingegaan. Op basis daarvan is het strafbaar om opzettelijk seksueel beeldmateriaal te verspreiden om een persoon te benadelen. Ook hebben online platforms op grond van de DSA de verplichting om de verspreiding van seksuele deepfakes op hun platform tegen te gaan. Dit volgt uit het rapport *Online Seksueel Geweld* van eerder dit jaar.⁷ In dit rapport heeft Boekx Advocaten in samenwerking met Offlimits, Stichting Landelijk Centrum Seksueel Geweld, Privacy First en Fonds Slachtofferhulp de problematiek van online seksueel geweld en de juridische aspecten daarvan in kaart gebracht.

³ <https://offlimits.nl/over-ons/missie>.

⁴ Zie meer informatie over Boundaries [hier](#).

⁵ Zie in dit kader het handhavingsverzoek van Offlimits tegen deepfake porno websites [hier](#). Zie ook het *Rapport Nudify Websites* [hier](#).

⁶ European Journal of Psychotraumatology, 27-2-2025

⁷ Zie het rapport *Online Seksueel Geweld* [hier](#).

Het onderzoek laat zien dat het probleem niet zit in het gebrek aan wetgeving, maar in het ontbreken van adequate handhaving van deze wetgeving. Juist bij de bestrijding van seksuele deepfakes is een daadkrachtige aanpak nodig, omdat deepfakes met gemak snel en op grote schaal kunnen worden verspreid.

Boundaries heeft daarom in december 2025 een dringend beroep gedaan op de formerende partijen om van de aanpak van online seksueel geweld een prioriteit te maken. Boundaries heeft daarbij zes concrete aanbevelingen gedaan.⁸

Het naburig recht pakt seksuele deepfakes niet effectief aan

Problematisch is dat het voorstel geen aanknopingspunten biedt voor adequate handhaving van het naburig recht. De voorgestelde wet pakt seksuele deepfakes daarom niet adequaat aan.

In het wetsvoorstel staat dat slachtoffers zelf of hun individuele en/of collectieve belangenbehartigers hun naburig recht op deepfakes moeten handhaven.⁹ Dit stelsel werkt goed in de entertainmentindustrie, waar collectieve organisaties namens een kapitaalkrachtige achterban in actie komen tegen inbreuken op intellectuele eigendomsrechten. Een dergelijk systeem werkt alleen niet bij slachtoffers van seksuele deepfakes, die hier vaak geen financiële middelen voor hebben.

In het wetsvoorstel staat dat in “zeer ernstige gevallen” strafrechtelijke handhaving van het OM wenselijk is.¹⁰ Slachtoffers melden zich alleen ook nu al bij de politie. Op dit moment leidt dat vaak niet tot een oplossing, omdat de beperkte capaciteit van de strafketen onder druk staat. Daardoor wordt eerder prioriteit gegeven aan andere zaken. Denk daarbij bijvoorbeeld aan slachtoffers van fysiek seksueel geweld.

Tot slot volgt uit de toelichting van het wetsvoorstel dat geen extra budget wordt vrijgemaakt voor de handhaving van de wet.¹¹ Om te zorgen voor adequate handhaving is wel degelijk extra financiering nodig. Alleen met meer budget kunnen betrokken toezichthouders de talloze slachtoffers van deepfakes effectief helpen.

Aanbevelingen

Met de opkomst van seksuele deepfakes neemt de omvang en impact van online seksueel geweld razendsnel toe. Daarmee wordt de urgentie om nú een effectieve aanpak te realiseren alleen maar groter.

Offlimits heeft in het rapport *Online Seksueel Geweld* zes concrete aanbevelingen gedaan voor een effectieve aanpak. Ondanks de urgentie om online seksueel geweld aan te pakken en de motie de aanbevelingen over te nemen¹², heeft het demissionair kabinet deze aanbevelingen nog niet overgenomen. In de beleidsreactie wordt nauwelijks ingegaan op bovengenoemde aanbevelingen.¹³ In plaats daarvan bevat deze vooral een inventarisatie van wat er momenteel gebeurt en een overzicht van de verschillende rollen en taken van toezichthouders en handhavers. De reactie eindigt met de boodschap dat de verwachtingen van burgers ten aanzien van de aanpak van online seksueel geweld niet altijd realistisch zijn. Het zijn vooral andere actoren die worden opgeroepen hun verantwoordelijkheid te nemen, terwijl een kritische blik op wat de overheid zelf kan verbeteren ontbreekt. Bedrijven en maatschappelijke organisaties kunnen daarnaast niet volledig effectief optreden zonder een krachtige en gecoördineerde overheidsaanpak.

Offlimits doet daarom, samen met Privacy First, Centrum Seksueel Geweld, het Fonds Slachtofferhulp en Boekx Advocaten (“Boundaries”) een dringend beroep op de formerende partijen om van de aanpak van online seksueel geweld een prioriteit te maken. Daarvoor verwijst Offlimits naar de concrete aanbevelingen in haar brief aan de formerende partijen.¹⁴

⁸ Zie de brief aan de formerende partijen [hier](#).

⁹ Memorie van Toelichting, p. 5. Zie [hier](#).

¹⁰ Memorie van Toelichting, p. 5.

¹¹ Memorie van Toelichting, p. 4.

¹² Zie de motie van het lid Van Nispen [hier](#).

¹³ Zie de Beleidsreactie [hier](#).

¹⁴ Zie de brief aan de formerende partijen [hier](#).